

GUI («Graphical User Interface») del 2

- Interaksjon med brukeren
- Hendelsesdrevet programmering
- Tråder i GUI

Se også på

- Infoskrivet <https://www.uio.no/studier/emner/matnat/ifi/IN1010/v18/GUI/fx-intro-in1010.pdf>
- Programkoden i <https://www.uio.no/studier/emner/matnat/ifi/IN1010/v18/GUI/>

Det enkleste eksempelet på brukerinteraksjon

```

import javafx.application.Application;
import javafx.application.Platform;
import javafx.stage.Stage;
import javafx.scene.Scene;
import javafx.scene.layout.Pane;
import javafx.scene.control.Button;
import javafx.event.*;

public class Stopp extends Application {
    class StoppBehandler implements EventHandler<ActionEvent> {
        @Override
        public void handle(ActionEvent e) {
            Platform.exit();
        }
    }

    @Override
    public void start(Stage teater) {
        StoppBehandler stopp = new StoppBehandler();

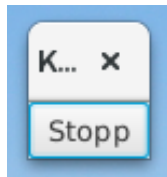
        Button stoppKnapp = new Button("Stopp");
        stoppKnapp.setOnAction(stopp);

        Pane kulisser = new Pane();
        kulisser.getChildren().add(stoppKnapp);

        Scene scene = new Scene(kulisser);

        teater.setTitle("Klikk for å stoppe");
        teater.setScene(scene);
        teater.show();
    }
}

```


Dette er nytt:

- Vi definerer **StoppBehandler** som i metoden `handle` angir håndteringen av trykk.
- En **Button** er en trykknapp som brukeren kan trykke på. Metoden `setOnAction` angir hvem som skal ta seg av trykket.
- Metoden `Platform.exit` er den beste måte å avslutte et GUI-program på.

Programmeringsparadigmer

Det finnes mange **programmeringsparadigmer**, for eksempel

- **Imperativ programmering** der utførelsen følger programflyten angitt av programmereren.
 - **Objektorientert programmering** er en undergruppe der operasjonene er knyttet til objekter.
- **Hendelsesdrevet programmering** der brukerens handlinger styrer programflyten.

Hendelsesdrevet programmering

Her ligger programmet passivt og venter på at noe skal skje. Dette noe kan være

- brukeren trykker på en knapp på skjermen
- brukeren flytter musen
- brukeren trykker på en mustast
- brukeren trykker på en tast på tastaturet
- brukeren slipper opp en tast
- brukeren endrer størrelsen på vinduet

... og mye annet.

Hva skjer i hendelsesdrevet programmering?

Oppstart

Programmet startes i
main-tråden.

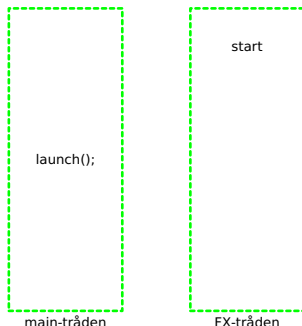
Det kaller `launch()`.

Hva skjer i hendelsesdrevet programmering?

Oppstart av JavaFX

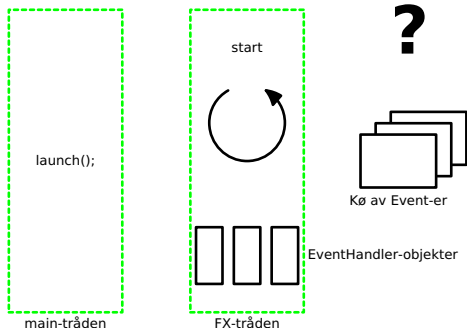
JavaFX kjører metoden `start` i FX-tråden for å sette opp scenebildet.

Hva skjer i hendelsesdrevet programmering?

Vente på hendelser

Nå ligger FX-tråden og venter på at noe skal skje.

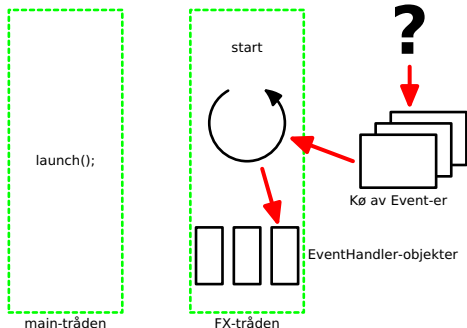

Hva skjer i hendelsesdrevet programmering?

Håndtere hendelser

Hver hendelse som inntreffer, resulterer i et `ActionEvent`-objekt i køen.

Hendelsesløyken i `FX`-tråden vil ta `ActionEvent`-ene etter tur, og den korrekte `EventHandler`-en vil bli kalt.

Hvorfor trenger vi en kø av ActionEvent-er?

FX-tråden kan bare ta seg av én hendelse av gangen, men noen ganger kan flere hendelser inntreffe omtrent samtidig.

Da trenger vi køen for å ta vare på de hendelsene som venter på å bli tatt hånd om.

Et nytt eksempel: et telleverk

Eksempel: Et telleverk

Dette vinduet inneholder:

- telleren (en Text)
- trykknappen Øk teller (en Button)
- trykknappen Nullstill (en Button)
- trykknappen Stopp (en Button)

Et nytt eksempel: et telleverk

Hvordan bygge opp et GUI-program

- 1 Finn ut nøyaktig hva programmet skal gjøre.
- 2 Lag en håndtegning av alle elementene.
- 3 Skriv kode som genererer elementene og plasserer dem på rett plass.
- 4 Lag EventHandlerer-klassene.

Del 1: Import og hovedstruktur

```
import javafx.application.Application;
import javafx.application.Platform;
import javafx.stage.Stage;
import javafx.scene.Scene;
import javafx.scene.control.Button;
import javafx.scene.layout.Pane;
import javafx.scene.text.Text;
import javafx.event.*;

public class Telleverk extends Application {
    int teller = 0;
    Text tellerSomText = new Text("0");

    public static void main(String[] arg) {
        Application.launch();
    }
}
```


Del 2: Deklarasjon av EventHandler-ne

```
class NulleBehandler implements EventHandler<ActionEvent> {
    @Override
    public void handle(ActionEvent e) {
        teller = 0;
        tellerSomText.setText("0");
    }
}

class TelleBehandler implements EventHandler<ActionEvent> {
    @Override
    public void handle(ActionEvent e) {
        teller++;
        tellerSomText.setText(""+teller);
    }
}

class StoppBehandler implements EventHandler<ActionEvent> {
    @Override
    public void handle(ActionEvent e) {
        Platform.exit();
    }
}
```


Del 3: Oppsettet av vinduselementene

```
@Override
public void start(Stage teater) {
    tellerSomText.setFont(new Font(25));
    tellerSomText.setX(30); tellerSomText.setY(25);

    Button telleknapp = new Button("Øk teller");
    telleknapp.setLayoutX(10); telleknapp.setLayoutY(50);
    TelleBehandler tell = new TelleBehandler();
    telleknapp.setOnAction(tell);

    Button nulleknapp = new Button("Nullstill");
    nulleknapp.setLayoutX(14); nulleknapp.setLayoutY(80);
    NulleBehandler nulle = new NulleBehandler();
    nulleknapp.setOnAction(nulle);

    Button stoppknapp = new Button("Stopp");
    stoppknapp.setLayoutX(20); stoppknapp.setLayoutY(110);
    StoppBehandler stopp = new StoppBehandler();
    stoppknapp.setOnAction(stopp);
}
```


Del 4: Avsluttende initiering

```
Pane kulisser = new Pane();  
kulisser.setPrefSize(90,150);  
kulisser.getChildren().add(tellerSomText);  
kulisser.getChildren().add(telleknapp);  
kulisser.getChildren().add(nulleknapp);  
kulisser.getChildren().add(stoppknapp);
```

```
Scene scene = new Scene(kulisser);
```

```
teater.setTitle("Teller");  
teater.setScene(scene);  
teater.show();
```

```
}  
}
```


Advarsel: Ting tar tid

I JavaFX finnes det i utgangspunktet kun én tråd som både skal oppdatere vinduet og håndtere alle EventHandler-ne. Det innebærer at

- mens en EventHandlerler jobber, er resten av GUI-systemet dødt
- hvis en EventHandlerler får en for stor oppgave (for eksempel beregne et sjakktrekk), må det opprettes en egen tråd til det.

Tripp-trapp-tresko med GUI

I vår løsning skal vi ha dette:

- Et vindu med
 - et spillebrett på 3×3 ruter
 - et tekst med info til brukeren
 - en stoppknapp
- Hver rute på 3×3 -brettet skal være klikkbar.
- Ved hvert klikk skal programmet
 - 1 sjekke om trekket er lovlig
 - 2 vise brukerens trekk
 - 3 sjekke om brukeren har vunnet
 - 4 beregne og vise maskinens trekk
 - 5 sjekke om maskinen har vunnet

Definisjon av de klikkbare rutene

Vi lager en egen subklasse Rute fordi vi ønsker å lagre et merke i hver rute. De lovlige verdiene skal være:

- ' ' når ruten er ledig
- 'X' når maskinen har valgt ruten
- 'O' når spilleren har valgt ruten.

```
class Rute extends Button {  
    char merke = ' ';  
  
    Rute() {  
        super(" ");  
        setFont(new Font(50));  
        setPreferredSize(120, 120);  
    }  
  
    void settMerke(char c) {  
        setText(""+c); merke = c;  
    }  
}
```


Sett opp rutenettet

```
brett = new Rute[9+1];  
Klikkbehandler klikk = new Klikkbehandler();  
for (int i = 1; i <= 9; i++) {  
    brett[i] = new Rute();  
    brett[i].setOnAction(klikk);  
}
```

```
GridPane rutenett = new GridPane();  
rutenett.setGridLinesVisible(true);  
rutenett.add(brett[1], 0, 0);  
rutenett.add(brett[2], 1, 0);  
rutenett.add(brett[3], 2, 0);  
rutenett.add(brett[4], 0, 1);  
rutenett.add(brett[5], 1, 1);  
rutenett.add(brett[6], 2, 1);  
rutenett.add(brett[7], 0, 2);  
rutenett.add(brett[8], 1, 2);  
rutenett.add(brett[9], 2, 2);  
rutenett.setLayoutX(10); rutenett.setLayoutY(10);
```


Håndtering av klikk i en rute

Metoden `getSource` gir oss hvilken rute det ble klikket i.

```
class Klikkbehandler implements EventHandler<ActionEvent> {  
    @Override  
    public void handle(ActionEvent e) {  
        if (!ferdig)  
            spille0(((Rute)e.getSource()));  
    }  
}
```


Håndter brukerens valg

```
void spillO(Rute r) {  
    if (r.merke != 'O') {  
        statusinfo.setText("Ruten er opptatt; velg en annen");  
        return;  
    } else {  
        statusinfo.setText("Velig en rute");  
    }  
  
    r.settMerke('O');  
    if (harVunnet('O')) utropVinner('O');  
  
    if (!ferdig) spillX();  
}
```


La datamaskinen velge sitt neste trekk

Datamaskinen gjør sitt neste trekk helt tilfeldig.

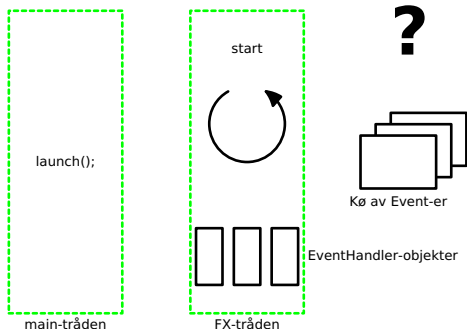
```
Random tilfeldig = new Random();
void spillX() {
    int p;
    do {
        p = tilfeldig.nextInt(9)+1;
    } while (brett[p].merke != ' ');
    brett[p].settMerke('X');

    if (harVunnet('X')) utropVinner('X');
    else if (erUavgjort()) utropUavgjort();
}
```


De to trådene

- De to trådene kan jobbe i fred for hverandre.
- De kan kommunisere gjennom felles variable.
- Men: main-tråden bør ikke kalle GUI-metoder; det går ikke alltid bra!
- I stedet kan main-tråden legge inn nye Event-er i køen ved å kalle `Platform.runLater(r)` der `r` implementerer `Runnable` (se eksemplet `Klokke.java`).

Noen gode råd

Før du prøver å lage ditt første GUI-program:

- Hent et program fra IN1010-sidene.
- «Lek» litt med programmet. Brøv å endre noe eller legge noe til, og se hva som skjer.